

**Lausunto maakuntien rahoitusta koskevan lakiluonnoksen täydentämiseksi (HE/2017)****68/03.00/2017****KH 10.04.2017 § 80**

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esityksen (15/2017 vp) täydentämiseksi maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan täydennettäväksi maakuntien rahoituksesta 2.3.3017 annettua lakiehdotusta siten, että maakuntien rahoitusjärjestelmää voitaisiin käsitellä kokonaisuutena kaikkien maakuntien vastuulle siirtyvien tehtävien rahoituksen osalta. Eduskuntakäsittelyssä oleva maakuntien rahoitusta koskeva lakiehdotus sisältää tässä vaiheessa vain sosiaali- ja terveydenhuollon, ympäristöterveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävien rahoitusta koskevan sääntelyn

Nyt lausunnolla oleva esitysluonnos käsittää ehdotukset näiden muiden tehtävien rahoituksesta.

Maakuntien rahoituksesta annettavaksi ehdotetun lain mukaiset rahoituksen määräytymisperusteet ja valtion rahoituksen kustannuspohja poikkeavat sisällöllisesti monelta osin siitä tavasta, jolla tällä hetkellä rahoitetaan valtiolta maakunnille siirtyvät tehtävät.

Tulevaisuudessa valtion rahoitus olisi maakunnalle pääosin laskennallisiin tekijöihin perustuvaa ja yleiskatteellista, joten maakunta päättäisi rahoituksen käytöstä ja kohdentamisesta toimivaltansa rajoissa.

Maakunnan muiden tehtävien rahoituksen tarkoituksenmukaiseksi kohdentamiseksi rahoituslakiehdotukseen lisättäisiin uusina määräytymistekijöinä kasvupalvelua ja maatalousyrittäjien lomituksella kuvaavat kertoimet sekä maakunnan muiden tehtävien asukastiheyskerroin. Lisäksi asukasperusteisen rahoituksen painoa kasvatettaisiin. Rahoituksen kokonaismäärän kasvaessa ehdotukseen jo sisältyvien määräytymistekijöiden painot muuttuisivat, vaikka niiden perusteella kohdennettavan rahoituksen määrä pysyy ennallaan.

Lisäksi rahoituslakiehdotukseen sisältyvään maakunnan rahoituksen harkinnanvaraiseen korotukseen ehdotetaan sisällytettävän siirtymäaikana erityinen erä, jolla voitaisiin tasoittaa siirtymäkaudella tapahtuvia merkittäviä rahoituksentason alenemia.

Lisäksi yleiskatteiselle momentille siirretään rahoitusta hallinnonaloitain yhdeltä tai useammalta maa- ja metsätalousministeriön, liikenne- ja viestintäministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä ympäristöministeriön momentilta. Näistä momenteista euromääräisesti merkittävimpiä kokonaisuuksia ovat julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (kasvupalvelut) sekä lomituspalvelujen kokonaisuus.

Kunnista siirrettävien tehtävien rahoituksen kokoaminen huomioidaan kuntien verotulojen ja valtionosuuksien muutoksessa. Maakuntien yleiskatteiselle valtionrahoitusmomentille siirretään kuntien rahoituksesta arviolta 3,33 miljoonaa euroa. Siirrettävä määräraha kattaa kunnilta siirrettävistä tehtävistä nykyisten maakuntien liittojen kuntamaksuosuuksien sekä kunnallisen maataloushallinnon kustannukset.

Toimintamenomäärärahat siirtyvät maakunnille kyseisten tehtävien hoitamisesta valtiolla ja kunnissa aiheutuneiden kustannusten mukaisina ja toteuttavat täten rahoitusperiaatetta.

Yleiskatteiselta momentilta kullekin maakunnalle osoitettava rahoitus muodostaa yhden kokonaisuuden, jonka puitteissa maakunta hoitaa sille lainsäädännöllä osoitetut tehtävät.

Maakuntien rahoitukseen viiden vuoden siirtymäkaudella tapahtuvia muutoksia voidaan pitää kohtuullisina. Muutokset rahoituksessa ovat siirtymäkauden aikana vuosittain pieniä, joten maakunnilla on mahdollisuus sopeuttaa toimintaansa rahoitusmallista johtuviin muutoksiin.

Lisäksi Valtiovarainministeriö on pyytänyt mm. kunnilta lausuntoa 13.4.2017 mennessä luonnoksesta hallituksen esityksen (15/2017 vp) täydentämiseksi maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan täydennettäväksi maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaannpanosta ehdotettua lakia sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimitiloihin myönnettyjä valtionavustuksia koskevalla pykälällä.

Säännöksellä varmistettaisiin, että uudistuksen toimeenpanon seurauksena kunnilta tai kuntayhtymiltä ei ryhdytä perimään takaisin sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen toimitiloihin myönnettyjä valtionosuuksia, jos toimitilan käyttötarkoituksen, hallinnan tai

omistusoikeuden muutos tai jääminen kokonaan pois käytöstä ei johdu kunnan tai kuntayhtymän vaikutusmahdollisuuksien piirissä olevasta syystä, vaan nimenomaan uudistuksen toimeenpanosta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain 30 §:n mukaan perustamishankkeeseen saatua valtionavustusta vastaava suhteellinen osa hankitun omaisuuden käyvästä arvosta voidaan kokonaan tai osaksi määrätä palautettavaksi valtiolle, jos hankittu omaisuus luovutetaan taikka jos toiminta lopetetaan tai omaisuuden käyttötarkoitusta muutetaan pysyvästi eikä omaisuutta käytetä muuhun valtionosuuteen tai -avustukseen oikeuttavaan toimintaan. Valtionavustusta ei kuitenkaan voida periä takaisin sellaisella perusteella, joka on syntynyt myöhemmin kuin 15 vuoden kuluttua hankkeen valtionavustusselvityksen antamisesta.

Maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaansääntölain (jäljempänä voimaansääntölaki) 20 §:n mukaan kunnan käytössä ja omistuksessa olevat, maakunnan järjestämisvastuulle siirtyvän toiminnan käytössä olevat toimitilat siirtyisivät vuokrasopimuksen nojalla maakunnan hallintaan siirtymäkauden eli kolmen vuoden ajaksi. Siirtymäkauden jälkeen maakunta vuokraisi kunnalta ne tilat, jotka se toiminnassaan 17(33) tarvitsisi.

Voimaansääntölakiin esitettävällä säännöksellä varmistettaisiin, että uudistuksen toimeenpanon seurauksena kunnilta tai kuntayhtymiltä ei ryhdytä perimään takaisin sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen toimitiloihin myönnettyjä valtionavustuksia, jos toimitilan käyttötarkoituksen, hallinnan tai omistusoikeuden muutos tai jääminen kokonaan pois käytöstä ei johdu kunnan tai kuntayhtymän vaikutusmahdollisuuksien piirissä olevasta syystä, vaan nimenomaan uudistuksen toimeenpanosta.

Valmistelija: kaupunginjohtaja Hannu Mars, puh.040 643 0655

#### Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Keuruun kaupunki kantaa huolta siitä, säilyvätkö nyt kuntien vastuulla olevat tehtävät samantasoisina sekä laadultaan, määrältään että saavutettavuudeltaan nykyisellä tasolla itsehallintomuutoksen voimaantulon jälkeen ja maakuntien rahoitukseen liittyvän lain muuttuessa.

Vastaavat muutokset esim. työvoimapalveluissa eivät ole kohdelleet kuntia, niiden asukkaita ja yrityksiä varsinkin maakuntien reu-

na-alueilla tasapuolisesti verrattuna maakuntakeskuksiin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimitiloihin myönnettyjä valtionavustuksia koskevasta pykälästä Keuruun kaupungilla ei ole lausuttavaa.

Päätös

Hyväksyttiin.